

Οι Φύλακες της λίμνης

Σειρά: Ελληνική Πεζογραφία
Τίτλος: Οι Φύλακες της λίμνης
Συγγραφέας: Βασιλική Διαμαντή
Φιλολογική επιμέλεια: Ε.Κ.Χ.
Θεώρηση δοκιμίων: Εύη Ζωγράφου
Σελιδοποίηση: Έλενα Ματθαίου
Εκπόνηση εξωφύλλου: Φαίδων Σμυρναίος - ΑΡΧΕΤΥΠΟ
Φωτογραφία εξωφύλλου: Γιώργος Πιτσάβας, Λίμνη Παμβώτιδα

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Copyright © Ιούνιος 2019: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΚΕΑΝΟΣ
& Βασιλική Διαμαντή
Σόλωνος 136, Αθήνα 106 77
Τηλ.: 210 3829339, Φαξ: 210 3829659
e-mail: info@oceanosbooks.gr
www.oceanosbooks.gr

ISBN: 978-960-643-007-7

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ

**ΟΙ
ΦΥΛΑΚΕΣ
ΤΗΣ
ΛΙΜΝΗΣ**

Αφιερωμένο

*στον Τεντ Καψάλη και στην οικογένειά του,
γεννημένο στο Καηπάκι Ιωαννίνων,
από τη ζωή του οποίου εμπνεύστηκα το μυθιστόρημά μου.*

*Επίσης σ' όσους τους Έλληνες μετανάστες
που με δύναμη ψυχής στάθηκαν όρθιοι
και κουβάλησαν μέσα τους την Ελλάδα.*

Τεντι

Γέρνουν τα χρόνια μου γλυκά, μες τα μαβιά σοκάκια της μνήμης. Βαραίνουν από του νόστου την αδρή πίεση κι απ' τη μυρουδιά των φυλαγμένων αναμνήσεων. Κι όταν ανοίγει το σεντούκι της ψυχής, ξεχύνονται γλυκόπικρα σκιρτήματα· που απαλά σαρώνουν στην αρχή και ύστερα γίνονται θύελλες μανιασμένες.

Απόψε τ' αυλάκια του μυαλού μου, γέμισαν αναμνήσεις, αεικίνητες, ρυτιδιασμένες από το πέρασμα του χρόνου, φρουροί ακοίμητοι της θύμησης, ορθώνονται σοφά μπροστά μου, ζωντανεύουν σαν χορός αρχαίας τραγωδίας. Τις κοιτάζω, τις ξομπλιάζω*, ξέρω την κάθε λεπτομέρειά τους, τις

---

* Ξομπλιάζω: κεντώ, διακοσμώ.

μετρώ μια μια, σαν χάντρες του κομπολογιού που γράφει πάνω του «η ζωή μου».

Κι ήμουν εγώ που πάντα μ' άρεσε να φεύγω, βαδίζοντας σε τόπους άγνωστους του μυαλού και της ψυχής. Τσιγγάνος, ταγμένος στο όνειρο και στο κυνήγι μιας άπιαστης ζωής. Αδέσποτη και ατίθαση η ψυχή, ελεύθερη, περιδιαβαίνει αχόρταγα μέσα στα σοκάκια της οικουμένης. Κι αυτό το ταξίδι της ζωής μου, δεν ξέρω αν είναι σχέδιο δικό μου ή, της Μοίρας και του Πεπρωμένου.

«Πού θα πας, παιδί μου;» μου είπε η μάνα μου όταν έφευγα, «αν φύγεις θα σε χάσω...»

«Εκεί έξω... να κατακτήσω το όνειρο...»

«Πώς θα μπορέσεις να σταθείς μονάχος, έχει άγρια θηρία εκεί έξω».

«Το ξέρω, έχει άγρια θηρία παντού. Όμως, ξέρεις μάνα, γίνομαι κι εγώ θηρίο αν χρειαστεί... Δεν θέλω να φοβάσαι, δεν είμαι ανυπεράσπιστος. Είμαι θωρακισμένος... Ένα μικρό θηρίο είμαι, αλλά έχω ανίκητη ψυχή».

«Κι άλλοι είχαν ψυχή, μα χάθηκαν... Εκεί έξω, παιδί μου, δεν έχουν μπέσα, ξεσχίζουν πρώτα την ψυχή...»

Αιώνια μάνα, απέθαντη μορφή μέσα στο Σύμπαν, με τα μαλλιά σου μαζεμένα κότσο και τις φουρκέτες να εμποδίζουν κάθε άτακτη κίνηση και κάθε απόκλιση από την τελειότητα του κεφαλιού σου. Με το γκριζο, άχαρο φόρεμα και την ποδιά δεμένη στη μέση –από το πρωί μέχρι το

βράδυ, σύμβολο του δικού σου αγώνα— να γίνει-
ται δεύτερο δέρμα σου στο πέρασμα του χρόνου.
Το πρόσωπο ρυτιδιασμένο, όχι από τα χρόνια μα
από την κούραση και την πίκρα της δικής μας
ξενιτιάς. Φρουρός του σπιτιού ακοίμητος, φύλα-
κας της κλειδωνιάς που δεν άλλαξε ποτέ, μη και
γυρίσουμε μια ἡμέρα αναπάντεχα και μπορούμε μ'
εκείνο το κλειδί που πήραμε μαζί μας. Αιώνια
μάννα, όμοια με τάφο μυστικών που κουβάλησες
μέχρι το τέλος της ζωής σου· χωρίς να τα μοιρα-
στείς με κανέναν. Με το χέρι σου ασπίδα γύρω
μας, να μας χαϊδεύει, να παίρνει την αρρώστια
και τον πόνο, να δίνει θάλασσες αγάπης, χωρίς να
ζητήσει τίποτε πίσω. Τί έζησες; Τί γεύτηκες; Τί
χόρτασες; Τί κράτησες για σένα; Στάθηκες εκεί,
στην πόρτα του σπιτιού, ποτίζοντας με τη σκιά
σου τους άψυχους τοίχους, ακούραστη, υπάκουη
στη Μοίρα σου, περιμένοντας και πλάθοντας στο
μυαλό σου την ομορφιά της τόσο ποθητής ώρας
του γυρισμού μας.

Μέχρι που αποχαιρέτησες το σπίτι το στερνό,
χωρίς να γευτείς αυτή τη χαρά και σβήστηκε το
χνάρι σου το γήινο, το φθαρτό, αλλά το άλλο, το
άφθαρτο, θα μείνει πάντα ζωντανό και χαραγμένο
στην καρδιά μας...

Εσθήρ

Πάνω στα τρένα που περίμεναν ακινητοποιημένα στις ράγες, πάγωσε η ματιά τους. «Πού πάμε;» ρώτησε η Εσθήρ, τη μάνα που της έπιανε το χέρι.

Έτρεμαν από το κρύο και τον φόβο, εγκλωβισμένες μέσα σ' ένα βρόμικο βαγόνι που έμοιαζε με αποπνικτικό κελί μιας φρικαλέας φυλακής. Τα πόδια τους πατούσαν σε ακαθαρσίες ζώων που κάλυπταν μ' ένα στρώμα το πάτωμα. Στην ίδια κατηγορία τους είχαν κατατάξει μ' εκείνα, ίσως και σε κατώτερη. Γύρω τους άνθρωποι πολλοί, στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλο, σαν πεταμένα σακιά μέσα σε μια αποθήκη. Κι αν κατάφεραν να φτάσουν τα πόδια τους στο πάτωμα, κολούσαν στις ακαθαρσίες και τους έπνιγε η βρόμα.

Μαύρη σκοτεινιά επικρατούσε μέσα στο βαγόνι, κι η μόνη επαφή τους με τον έξω κόσμο ήταν ένα μικρό τετράγωνο παραθυράκι απ' όπου κρέμονταν τα χέρια τους, εκλιπαρώντας για βοήθεια.

Την ίδια ματιά είχαν όλοι, την ίδια έκφραση, κίτρινη από φόβο, μαραμμένη, στραγγισμένη από ζωή. Τουρτούριζαν από το κρύο, κοίταζαν στο σκοτάδι χωρίς να βλέπουν τίποτε, υπέμεναν χωρίς να έχουν το κουράγιο να αρθρώσουν μια λέξη. Πεινούσαν και διψούσαν, μα δεν τολμούσαν να ζητήσουν. Δεν ήταν εκεί για να ζητάνε. Γύρω τους τα θηρία παραμόνευαν, έκοβαν βόλτες, έδειχναν τα δόντια τους, αδυσώπητα, άγρια και πεινασμένα, έτοιμα να τους κατασπαράξουν. Κι αυτοί, ανίσχυροι και απροστάτευτοι, εγκλωβισμένοι σαν τον Ιωνά μέσα στη κοιλιά του κήτους, πιόνια της Μοίρας και της Ιστορίας, περίμεναν την ώρα της σφαγής τους.

«Μη φοβάσαι, δεν μας αφήνει ο Θεός, είμαστε καλοί άνθρωποι, ήσυχοι, θα πάμε εκεί που πρέπει...» της λέει η μάνα της, προσπαθώντας να κρύψει την αντάρα της ψυχής της.

«Τότε μάνα γιατί μας σπρώχνουν και μας χτυπάνε με τα όπλα; Επειδή είμαστε καλοί;»

«Μη σκας, κορίτσι μου εσύ, εμείς τ' αντέχουμε αυτά, προσευχόμαστε, κι η προσευχή μας θ' ανέβει ως τον ουρανό...»

«Εγώ νομίζω θα χαθούμε... Γιατί μας πήραν τις βαλίτσες; Είχα τις φούστες μέσα, τις καρό που

μού 'ραφες. Κοίτα βρομιά που έχω πάνω μου. Ζώα είχαν εδώ μέσα, γιατί μας έβαλαν εδώ; Θέλω να βγω! Θέλω ν' αναπνεύσω καθαρό αέρα! Πνίγομαι, μάνα!»

«Ω! Σταμάτα επιτέλους! Μη γκρινιάζεις! Σου είπα όλα καλά θα πάνε. Όπου και να μας πάνε θα τ' αντέξουμε. Μη φοβάσαι, μπόρα είναι και θα περάσει. Θ' αρχίσουμε από την αρχή... Θα παντρευτείς, θα κάνεις οικογένεια... έτσι πρέπει να γίνει... Αυτά τα βλέπει ο Θεός. Θα συναντήσουμε και τον πατέρα σου εκεί, είμαι σίγουρη γι' αυτό... Μη φοβάσαι, άνθρωποι είναι κι αυτοί, θηρία δεν είναι, τί θα μας κάνουν...»

Το τρεμάμενο χέρι, προσπαθούσε να χαϊδέψει το ξανθό κεφαλάκι της Εσθήρ για να τη γαληνέψει. Οι μπούκλες που στόλιζαν τον λαιμό και τους ώμους της κολλούσαν από τον ιδρώτα και τη βρόμα. Έπαιρνε άλλη όψη η Εσθήρ, μεταμορφωνόταν, μια ασχήμια ερχόταν και την κάλυπτε και σε συνδυασμό με την απόγνωση στο βλέμμα της την έκανε να μοιάζει με μια τρελή μάγισσα παρά με μια γλυκιά και δροσερή δεκαεπτάχρονη.

Τα βαγόνια, σταματημένα στη σειρά στον σταθμό της Λάρισας, ζέσταιναν τις μηχανές, σαν κουτιά θανάτου βαλμένα σε κάδρο ζωγραφικής, μουντά, με τα ανθρώπινα χέρια να κρέμονται, να ικετεύουν για βοήθεια, για μια οδό διαφυγής, μαρτυρώντας την απελπισία τους. Προορισμός του ταξιδιού τους το Άουσβιτς και χρονική διάρκεια

ακαθόριστη. Το σφύριγμα των τρένων ξέσχιζε τις φυχές, δεν είχαν γλυτωμό, δεν είχαν επιλογή.

Εκείνοι δεν ήθελαν να φύγουν, ήθελαν να γυρίσουν πίσω, στο σπίτι τους, στην πόλη τους, στη λίμνη τους. Σε λίγο θα ξεκινούσαν ένα ταξίδι που δεν το θέλησε κανείς. Για πού; Για πόσο; Γιατί; Ποιός το σχεδίασε; Η Μοίρα, ο Θεός, κάποιος άνθρωπος;

Με ποιό δικαίωμα;

Το κίτρινο αστέρι που φορούσαν στο αριστερό πέτο θα τους φώτιζε, σαν την πυξίδα θα τους έδειχνε τον δρόμο για έναν προορισμό που δεν θα είχε επιστροφή και θα μύριζε μόνο θάνατο και κλοφέν.

Έτσι αιφνιδιαστικά, αναίτια και ανεμπόδιστα, θα ακρωτηριάζονταν και θα έχαναν οι ανθρώπινες φυχές τον χρόνο τους και τα φτερά τους...

Θεόδωρος

Tην αλήθεια έφαχνε πάντα. Της ύπαρξής του, της οικογένειάς του, της ταυτότητάς του, της πατρίδας του.

Ξέρεις πως είναι να μην έχεις οικογένεια; Να μην ξέρεις την αλήθεια για την καταγωγή σου και να υποφιάζεσαι ότι έζησες τα πάντα μέσα στο φέμα;

Αυτά που δεν έζησε τον ακολουθούσαν πάντα, περιμένοντας την ευκαιρία ν' αναδυθούν και να ζητήσουν χώρο ν' αναπτυχθούν. Να ζωντανέψουν, να πάρουν σάρκα και οστά και να καλύψουν το κενό των αναμνήσεων. Ήταν πάντα εκεί, ένα βήμα πίσω από το βήμα του, μια ανάσα από την ανάσα του, κρυμμένα και φανερά, πληγές στο σώμα και στο μυαλό, να αιμορραγούν ασταμάτητα, να

γίνονται δάκρυα αστείρευτα, αναμνήσεις ξεγυμνωμένες από μορφές και αισθήσεις. Αυτά, που η δειλή ζωή δεν του φανέρωσε, δεν έφυγαν ποτέ από πάνω του, από δίπλα του, από μέσα του, γράφτηκαν στα χνάρια της ύπαρξής του και έπρεπε να περάσει καιρός, ίσως χρόνια ολόκληρα, για να καταλάβει, πως όλα γίνονται ή δεν γίνονται για κάποιο λόγο.

Ποιός ήταν ο λόγος όμως, δεν έμαθε ποτέ. Γιατί να είναι μόνος του; Γιατί χωρίς αγάπη, χωρίς οικογένεια και μάνα; Ποιός αποφάσισε για 'κείνον, ποιός όρισε τα σύνορα της μοναξιάς του και έσβησε τα ίχνη της αγάπης στη ζωή του;

Στο όνειρό του έβλεπε να ζωντανεύει μια ζωή που δεν την έζησε, τα ναυάγια των δικών του στιγμών κάλυπταν με τα συντρίμια τους, σπιθαμή προς σπιθαμή, κάθε ακτή που χάραζε στον ορίζοντα της ζωής του. Κομμάτια διάσπαρτα που δεν κούμπωναν μεταξύ τους, ακόμη και αν τα συνέλεγε όλα, ακτές που δεν πλησιάζονταν, καράβια που δεν πιάνανε λιμάνια. Ένα συνονθύλευμα ανθρώπων, συναισθημάτων και ανύπαρκτων αναμνήσεων που κρύβονταν από κάθε πανσέληνο, παραμένοντας αθέατα, βουβά και βουτηγμένα στα σκοτάδια, μέχρι να καρφωθούν από το φως και ν' ανεβούν στην επιφάνεια. Ζωντάνευαν όμως δειλά, όταν το πικραμένο βλέμμα έπεφτε στο μισοφέγγαρο και γιγαντώνονταν μαρτυρώντας χιλιάδες κρυμμένα «γιατί», και «αν».

Τον τυράννησαν τα ερωτηματικά. Αμφισβήτησαν το παρελθόν του. Το ανύπαρκτο παρελθόν του. Το αθέατο. Αυτό που δεν ήταν ποτέ δικό του. Κι αν αυτό που αγνοούσε υπήρξε;

Το παρελθόν του αποκαλύφτηκε την ώρα που αυτός κέρδιζε με τον τρόπο του τη μάχη με τη μοναξιά και έβαζε τους δαίμονες στην άκρη. Τους κοίταζε στα μάτια και δεν τους φοβόταν πια. Οι διορθώσεις της ζωής γίνονται ανεπάντεχα, την ώρα του θυμού σου, την ώρα που πιστεύεις πως τέλειωσες, πως σε ρούφηξε η κόλαση της ματαιότητας και της αδυναμίας. Τότε, απρόσμενα χαράζει μια μέρα διαφορετική από τις άλλες. Και η ζωή του ζήτησε να επιστρέψει και ν' αποδεχθεί... Και μέσα από την αποδοχή, να λυτρωθεί...

